

Homilie brněnského diecézního biskupa Mons. Vojtěcha Cikrleho

PŘI NÁRODNÍ POUTI DO ŘÍMA

K 30. VÝROČÍ KANONIZACE SV. ANEŽKY ČESKÉ

(bazilika Santa Maria Maggiore, 11. listopadu 2019)

Milí spolubratři v biskupské, kněžské a jáhenské službě,

milé sestry a bratři zasvěceného života, milí poutníci,

od převratných událostí podzimu roku 1989, které u nás přinesly pád totalitního režimu bez použití násilí, a jejich předzvěsti - kanonizaci svaté Anežky České, jsme po třiceti letech na místě, kde to pro nás a naši zemi začalo. Přijeli jsme vzpomínat, děkovat a prosit. Nepřijeli jsme na výlet, ale na pouť. Od výletu očekáváme, že něco uvidíme, něco zažijeme. Naproti tomu od pouti očekáváme zázrak proměny našeho života. Zázrak, ve kterém vyjdeme ze svých stereotypů, ze setrvačnosti ve své zabydlenosti a přiblížíme se k pochopení klíčových událostí svého života, k lepšímu pohledu na svůj vztah k Bohu, ke společenství církve, k lidem blízkým i vzdáleným, ke společnosti, ve které žijeme. Očekáváme, že očima víry pochopíme nejen velikost a krásu svého lidství, ale rovněž tak svou křehkost a omezenost. Přijeli jsme na pouť, abychom uprostřed radostí i všech možných pouští života, jako jsou nemoci, opuštěnost a zklamání, našli pověstnou studnu, která je pramenem radosti, svobody a společenství. Pramenem života v Bohu, svobody Ducha a společenství v Kristu, které jsou darem. Na pouť se také vydáváme, abychom ve svém srdci přinesli před Pána radosti, naděje i životní kříže svých blízkých.

Dnešní bohoslužba, kterou zahajujeme národní pouť k 30. výročí kanonizace svaté Anežky České, je zaměřena k našemu společenství v Kristu, kterému říkáme církev, a s ohledem na místo, kde ji slavíme také na Pannu Marii, kterou pro její významný podíl nazýváme Matkou církve.

Vraťme se tedy k úryvkům Písma, která jsme před chvílí vyslechli. Čtení z knihy Zjevení neboli Apokalypsy nám představuje obraz města nazvaného Nový Jeruzalém, vystrojeného jako nevěsta okrášlená pro svého ženicha a sestupujícího z nebe jako dar od Boha. Nový Jeruzalém se představuje jako Boží přebývání s lidmi, které je zcela novou kvalitou života. Celá 21. kapitola knihy Zjevení je popisem nepopsatelné krásy a nádhery města se stále otevřenými

dvanácti branami pro všechny, kdo touží vstoupit do niterného společenství s Bohem a Beránkem – Kristem.

Kniha Zjevení, jako zakončení Nového zákona, je jakoby v protiváze k obrazu, jak ho popisuje první kniha Starého zákona - Geneze. Vypráví příběh o lidech, kteří chtějí zajistit a zabezpečit svou existenci, budoucnost a touhu po společenství pouze svými vlastními silami aby dosáhli nebe. (Gen 11,4) Překlad tohoto úryvku v Jeruzalémské Bibli zní docela sportovně: „Do toho! Vystavějme si město a věž, jejíž vrchol pronikne nebesa. Zjednejme si věhlas a nebudme rozptýleni po celé zemi.“ Tedy: Zhotovme plán a zorganizujme se, abychom si vyrobili město, na které budeme moci být pyšní. To bude plodem našeho lidského úsilí a - protože pronikne nebesa - bude i určitou církví.

V popsáných obrazech jsou patrné dvě protichůdné skutečnosti. Na jedné straně pýcha a její sestra lež. Nejedná se zde o hrdost nad tím, co člověk dokáže po technické stránce postavit nebo vyrobit, ale o pýchu a lež, že jeho dokonalé výrobky a rozhodnutí v různých oblastech života budou mít božské atributy a budou jako Bůh. Není Babylónská věž s výrobou toho, co potom připišeme Bohu, stálým pokušením i pro nás? V oblasti našeho společenství, rodiny, etiky, antropologie, sociálního inženýrství a politiky? Vzpomeňme na pokušení Páně. (Lk 4, 1-12) Na druhé straně je víra a pokora, která umožňuje objevit a přijmout něco, co je darem Boha, co vyrůstá z nepatrného počátku, není vyrobeno nějakou organizací, ale je organismem, do kterého můžeme vrůstat.

Milí poutníci, sestry a bratři. Popisované město a nevěsta (choť Beránkova) jsou symboly církve v jejím eschatologickém dovršení, ale v církvi, která je cestou i cílem Božího plánu, již žijeme. A právě společenství s Kristem směřuje k jejímu dovršení. Proto sv. Pavel definuje církev, privilegované místo spásy lidí, jako „tělo Kristovo“, tedy organismus, který se z nepatrného začátku rozrůstá. Není lidským výrobkem. „Je tělem Kristovým. Žije z něho, v něm a pro něho. On pak žije s ní a v ní.“ (KKC 807) Proto je církev svatá, i když my, její členové, jsme hříšníci a stále potřebujeme jít cestou pokání a obrácení.

V radostné zvěsti evangelia jsme dnes slyšeli začátek příběhu ženy, která je v Adamově potomstvu spojena se všemi lidmi, kteří potřebují spásu. Matka Boha a Vykupitele je ctěna a oslavována jako vynikající a zcela jedinečný člen církve, jako předobraz a dokonalý vzor pokory, víry a lásky.

Bazilika, ve které zahajujeme naši pouť, je zasvěcená právě jí. S její stavbou započali v roce 432, tedy rok poté, kdy Efezský koncil slavnostně potvrdil Ježíšovu matku Pannu Marii jako Bohorodičku (řecky Theotokos). Vzhledem

k tomuto kostelu je pro nás zajímavé, že právě zde roku 867 papež Hadrián II. za přítomnosti svatých Cyrila a Metoděje položil na hlavní oltář slovanské bohoslužebné knihy, a tak je schválil k užívání.

Vraťme se ale nyní v čase zpět tam, kde vše začalo, a co si třikrát denně připomínáme v krátkém rozjímání při modlitbě Anděl Páně. Do tehdy bezvýznamného města Nazareta v okamžiku zvěstování. Jedná se o jedinečně hvězdnou (klíčovou) hodinu lidstva. Před mladou dívkou stojí Boží posel, který ji pozdraví běžným pozdravem té doby: „Buď zdráva!“ (řecky chaire, doslova: Raduj se). Ale navíc přidá slovo milostiplná (řecky kecharitomené - může být přeloženo jako omilostněná). Dívka se ulekne a uvažuje, co to má znamenat. Boží posel ji uklidňuje jedním z 365 v Písmu použitých sousloví: „Neboj se“ a poprvé ji oslovuje jménem - Maria. Vysvětluje okolnosti, odpovídá na námitky, čeká na její souhlas, protože před Bohem je každý z nás ve svém rozhodování svobodný. Maria ví, že ji Bůh volá k podílu a účasti na tom, co dobrého chce dát všem lidem, a odpoví: „Jsem jeho služebnice a toužím a chci udělat to, co chce On.“ (Česká verze „Kéž se mi stane podle tvého slova“ vystihuje její přání). - A toto setkání ukončují v Bibli slova, která už obvykle nevnímáme. Zněj takto: „A anděl od ní odešel.“ Opustil ji a nechal ji samotnou.

A kde je anděl nyní? Stojí před každým z nás a říká: buď zdráv – zdráva a raduj se, i tebe si Bůh vyvolil. Chceš se podílet na tom dobrém, co chce Bůh dát lidem? Chceš dát život Kristu? Ač se to nezdá, je to klíčová hodina a událost *našeho* života. Také my se asi ulekne a možná navíc řekneme: To snad nemyslíš vážně! To mě asi vůbec neznáš! Ty nevíš, jak jsem líný, sprostý, necitlivý, zaměřený na sebe a žiji si svůj život, v němž ty, Bože, často nejsi v hlavní roli? (Upřímně - mnohdy ani v té vedlejší....) Musíš si najít někoho jiného, lepšího, se mnou raději nepočítej. - Myslíte si, že jsou tyto úvahy mimo naši realitu? Ještě že si to v dějinách církve neřekla řada mnohem větších hříšníků, ke kterým dnes vzhlížíme jako k nositelům svatozáře.

Jak vůbec máme dát svůj život Kristu? Tuto myšlenku rozvíjelo od nejstarších dob mnoho církevních otců. Uvažovali takto: Jako Maria dala život Kristu tělesně na úsvitu křesťanské doby, tak každý z nás křesťanů, ženy i muži, je povolán zrodit, a tedy dát život Kristu, duchovně - v prostředí, ve kterém žijeme. Všichni jsme povoláni k tomuto mateřskému úkolu. V tomto postoji je vrchol mariánské úcty a zároveň naplnění jejího mateřství vůči každému z nás věřících.

I sv. Anežka takto přijala svoji mateřskou úlohu.

A co já? Anděl stále čeká. Co mu odpovím, aby mohl ode mne v pokoji odejít?

